

Pradžia > ... > Pinigai Ir Piniginiai Reikalavimai > Turto Apsaugos Priemonės Teikiant Reikalavimus ES Šalyse > Latvia

Turto apsaugos priemonės teikiant reikalavimus ES šalyse

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Latvija

1 Kokių rūšių priemonių esama?

Pagal Latvijos teisės aktus taikant laikinas ir apsaugos priemones, kuriomis galima pasinaudoti, iki bus priimtas galutinis sprendimas, gali būti siekiama užtikrinti pareiškėtą arba būsimą ieškinį, apsaugoti ginčijamas intelektinės nuosavybės teises arba užtikrinti įrodymus. Nutartį dėl šių priemonių suinteresuotosios šalies prašymu gali priimti tik teismas. Šių priemonių taikymo tvarka nustatyta Civilinio proceso kodekse (*Civilprocesa likums*).

Reiškiant ieškinį arba prieš jį pareiškiant gali taikomos šios ieškinio užtikrinimo priemonės:

- atsakovui priklausančio kilnojamojo turto arba grynųjų pinigų areštas;
- įrašas atitinkamame kilnojamojo turto registre arba bet kuriame kitame viešame registre dėl draudimo perleisti nuosavybę (*aizlieguma atzīme*);
- įrašas dėl ieškinio užtikrinimo žemės arba laivų registre;
- laivo areštas atsižvelgiant į ieškinį, susijusį su jūrų teise;
- draudimas atsakovui atlikti tam tikrus veiksmus;
- trečiosioms šalims priklausančių atlikti mokėjimų areštas, įskaitant kredito įstaigose ir kitose finansų įstaigose laikomas lėšas;
- vykdymo veiksmų atidėjimas (įskaitant draudimą antstoliams atiduoti pinigus arba turtą teismo sprendime nurodytam kreditoriui ar skolininkui arba turto pardavimo sustabdymą).

Gali būti užtikrinamas tik turtinio pobūdžio ieškinys.

Jeigu ieškinį reikia užtikrinti kilnojamojo turto registre ar kitame viešame registre padarant įrašą dėl draudimo, nutartyje būtina nurodyti įrašyto draudimo rūšį.

Kai ieškinio dalykas yra teisė į kilnojamąjį arba nekilnojamąjį turtą arba ieškiniu siekiama patvirtinti nuosavybės teises, ieškinį galima užtikrinti areštuojant ginčijamą kilnojamąjį turtą arba žemės registro poskyryje, atsakingame už atitinkamą nekilnojamąjį turtą, padarant įrašą dėl nuosavybės teisės perleidimo draudimo.

Kai ieškinio dalykas yra piniginis reikalavimas, ieškinys gali būti užtikrinamas nekilnojamuoju turtu žemės registro poskyryje, atsakingame už atitinkamą nekilnojamąjį turtą, padarant įrašą dėl tokio turto suvaržymo (*kīlas tiesības atzīme*).

Kai ieškinio dalykas yra daiktinė teisė į nekilnojamąjį turtą, ieškinys gali būti užtikrinamas žemės registro poskyryje, atsakingame už atitinkamą nekilnojamąjį turtą, padarant įrašą dėl tokio turto įkeitimo (*apgrūtinājuma atzīme*).

Lavai gali būti areštuojami tik bylose pagal jūrų teisę.

Laikinis draudimas parduoti nuosavybę negalimas bylose dėl reikalavimo susigrąžinti pinigus.

Trečiosioms šalims priklausančių atlikti mokėjimų areštas, įskaitant kredito įstaigose ir kitose finansų įstaigose laikomas lėšas, negalimas bylose dėl reikalavimo skirti kompensaciją, dėl kurios sprendžia teismas.

Sprendžiant su intelektine nuosavybe susijusius ginčus, gali būti taikomos šios laikinosios apsaugos priemonės:

- kilnojamojo turto, kuris tariamai naudojamas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimams daryti, areštas;
- įpareigojimas atšaukti prekes, kuriomis tariamai pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės;
- draudimas atsakovui arba asmenims, teikiantiems paslaugas, kuriomis naudojantis siekiama pažeisti intelektinės nuosavybės teises, arba asmenims, kurie sudaro sąlygas tokiems pažeidimams atsirasti, atlikti konkrečius veiksmus.

Įrodymų užtikrinimas

Jeigu pagrįstai mano, kad vėliau negalės pateikti reikalingų įrodymų arba juos pateikti bus sunku, asmuo gali prašyti teismo užtikrinti tokius įrodymus.

Prašymus užtikrinti įrodymus galima teikti bet kurioje bylos stadijoje, net ir prieš pareiškiant ieškinį teisme.

prieš pareiškiant ieškinį įrodymus gali užtikrinti įrodymų buvimo vietos apylinkės teismas (*rajona tiesa*) arba miesto teismas (*pilsētas tiesa*). Pareiškus ieškinį, įrodymus gali užtikrinti bylą nagrinėjantis teismas.

2 Kokiomis sąlygomis tokios priemonės gali būti skiriamos?

2.1 Procedūra

Ieškinio užtikrinimas

Kai yra pagrindo manyti, kad teismo sprendimą, priimtą išnagrinėjus bylą, bus sunku arba neįmanoma vykdyti, teismas arba teisėjas, atsižvelgdamas į pagrįstą ieškovo prašymą, gali priimti nutartį dėl ieškinio užtikrinimo. Gali būti užtikrinamas tik turtinio pobūdžio ieškinys. Prašymas užtikrinti ieškinį gali būti nagrinėjamas bet kurioje bylos stadijoje, net ir prieš pareiškiant ieškinį teisme.

Prašyme užtikrinti ieškinį būtina nurodyti:

- teismą, kuriam teikiamas prašymas;
- ieškovo vardą, pavardę, asmens tapatybės numerį ir registruotą gyvenamąją vietą, o jei tokio nėra – faktinę gyvenamąją vietą; juridinio asmens atveju – pavadinimą, registracijos numerį ir registruotą būstinę. Jei ieškovas sutinka ryšius su teismu palaikyti elektroninėmis priemonėmis ir jei jis atitinka vieną iš Civilinio proceso įstatymo 56 straipsnio (2³ dalyje) išvardytų asmenų ir juridinių asmenų kategorijų – jo e. pašto adresą, o jei jis jau užregistruotas ryšius su teismu internetinėje sistemoje – ir atitinkamą registracijos numerį. Be to, ieškovas gali pateikti ir kitą adresą susirašinėjimui su teismu;
- atsakovo (ir, jei yra, trečiųjų šalių) vardą, pavardę, asmens tapatybės numerį ir registruotą gyvenamąją vietą, o jei tokio nėra – faktinę gyvenamąją vietą; juridinio asmens atveju – pavadinimą, registracijos numerį ir registruotą būstinę. Jei žinoma, reikia nurodyti atsakovo asmens tapatybės ar registracijos numerį;
- ieškovo atstovo vardą, pavardę, asmens tapatybės numerį ir kontaktinį adresą (jei ieškinys teikiamas per atstovą); juridinio asmens atveju – pavadinimą, registracijos numerį ir registruotą būstinę. Jei ieškovo atstovas, kurio gyvenamoji vieta arba kontaktinis adresas yra Latvijoje, sutinka ryšius su teismu palaikyti elektroninėmis priemonėmis – jo e. pašto adresą, o jei jis jau užregistruotas ryšius su teismu internetinėje sistemoje – ir atitinkamą registracijos numerį. Jei ieškovo atstovo gyvenamoji vieta arba kontaktinis adresas yra ne Latvijoje – jo e. pašto adresą ir dalyvavimą ryšius su teismu internetinėje sistemoje. Jei ieškovo atstovas yra advokatas, reikėtų nurodyti ir jo kontoros e. pašto adresą;
- ieškinio dalyką;
- reikalavimo sumą;
- prašomas ieškovo reikalavimų užtikrinimo priemonės;
- aplinkybes, dėl kurių, ieškovo nuomone, toks reikalavimo užtikrinimas yra pagrįstas.

Prašymas užtikrinti ieškinį, kol tas ieškinys teisme dar nėra pareikštas, pateikiamas teismui, kuris turės nagrinėti

ieškinį. Jeigu šalys susitarė perduoti ginčą arbitražo teismui, prašymas pateikiamas skolininko arba turto buvimo vietos bendrosios kompetencijos teismui.

Laikinasis draudimas perduoti nuosavybę negalimas bylose dėl reikalavimo susigrąžinti pinigus.

Trečiosioms šalims priklausančių atlikti mokėjimų areštas, įskaitant kredito įstaigose ir kitose finansų įstaigose laikomas lėšas, negalimas bylose dėl reikalavimo skirti kompensaciją, dėl kurios sprendžia teismas.

Nagrinėdamas vienos iš šalių prašymą, teismas gali pritaikyti kitokias nei prašoma priemones ieškiniui užtikrinti.

Būsimas ieškovas gali prašyti užtikrinti ieškinį prieš jį pareikšdamas teisme ir netgi iki reikalavimas tampa vykdytinas, jeigu skolininkas, vengdamas vykdyti savo pareigas, paslepia arba perleidžia savo turtą, išvyksta iš savo gyvenamosios vietos neinformavęs kreditoriaus arba atlieka kitus veiksmus, kurie rodo, kad skolininkas veikia nesąžiningai. Būsimas ieškovas, prieš pateikdamas prašymą dėl ieškinio, kuris bus pareikštas teisme, užtikrinimo, turi pateikti įrodymus, patvirtinančius jo teises ir būtinybę užtikrinti ieškinį.

Nutartį dėl prašymo užtikrinti ieškinį teismas arba teisėjas priima ne vėliau kaip kitą dieną po jo gavimo, iš anksto apie tai neinformuodamas atsakovo arba kitų suinteresuotųjų šalių. Priimdamas nutartį, teismas arba teisėjas nagrinėja *prima facie* formalius teisinius pagrindus. Patenkindamas prašymą užtikrinti ieškinį, teismas arba teisėjas gali reikalauti, kad ieškovas, įmokėdamas konkrečią pinigų sumą į antstolio depozitinę sąskaitą, užtikrintų nuostolių, kuriuos atsakovas gali patirti dėl ieškinio užtikrinimo priemonės taikymo, atlyginimą.

Priėmęs nutartį dėl pareikšto arba būsimo ieškinio užtikrinimo, teismas išduoda vykdomąjį raštą (*izpildu raksts*), kuris turi būti perduodamas prisiekusiajam antstoliui (*zvērīnāts tiesu izpildītājs*) vykdyti.

Ieškinio užtikrinimas galioja iki galutinio teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Kai ieškinys paliekamas nenagrinėtas arba byla nutraukiama, teismas laikinąsias apsaugos priemones panaikina priimdamas nutartį. Ieškinio užtikrinimas galioja iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Kai ieškinys paliekamas nenagrinėtas arba byla nutraukiama, teismas ieškinio užtikrinimo priemonę panaikina priimdamas nutartį.

Kai nutartis dėl ieškinio užtikrinimo priimama prieš ieškinį pareiškiant teisme ir ieškinys per teismo nustatytą terminą nepareiškiamas, teisėjas, gavęs būsimo ieškovo arba atsakovo prašymą, gali nuspręsti panaikinti ieškinio užtikrinimo priemonę.

Laikinosios apsaugos priemonės

Jeigu yra pagrindo manyti, kad intelektinės nuosavybės savininko teisės pažeidžiamos arba gali būti pažeistos, teismas, remdamasis motyvuotu ieškovo prašymu, gali priimti nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo. Prašyme dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo būtina nurodyti pageidaujamas laikinąsias apsaugos priemones (Civilinio proceso kodekso 250¹⁰ straipsnis).

Prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones galima teikti bet kurioje bylos stadijoje, net ir prieš pareiškiant ieškinį teisme.

Prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių teismas arba teisėjas išnagrinėja per 10 dienų nuo prašymo gavimo arba nuo bylos nagrinėjimo pradžios dienos, jeigu prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių pateikiamas kartu su ieškiniu.

Kai delsimas gali sukelti neatitaisomą žalą intelektinės nuosavybės teisių savininkui, teismas arba teisėjas nutartį dėl prašymo taikyti laikinąsias apsaugos priemones turi priimti ne vėliau kaip kitą dieną po prašymo gavimo ir apie tai iš anksto neinformuoja atsakovo ir kitų suinteresuotųjų šalių. Kai nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių priimama nedalyvaujant atsakovui arba bet kuriai kitai suinteresuotajai šaliai, jie apie nutartį informuojami ne vėliau kaip iki nutarties vykdymo pradžios.

Patenkindamas prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių prieš pareiškiant ieškinį, teismas arba teisėjas gali pareikalauti, kad ieškovas, įmokėdamas konkrečią pinigų sumą į antstolio depozitinę sąskaitą arba pateikdamas lygiavertę garantiją, užtikrintų nuostolių, kuriuos dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo gali patirti atsakovas arba paslaugų teikėjai, atlyginimą.

Ieškovo prašymu teismas gali pakeisti anksčiau pradėtas taikyti laikinąsias apsaugos priemones kitomis

priemonėmis.

Laikinasias apsaugos priemones gali panaikinti tas pats teismas suinteresuotosios šalies prašymu.

Atmesdamas ieškinį, teismas savo sprendimu panaikina laikinasias apsaugos priemones. Laikinosios apsaugos priemonės galioja iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Kai ieškinyms paliekamas nenagrinėtas arba byla nutraukiama, teismas laikinasias apsaugos priemones panaikina priimdamas nutartį. Laikinosios apsaugos priemonės galioja iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Kai nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių priimama prieš ieškinį pareiškiant teisme ir ieškinyms per teismo nustatytą terminą nepareiškiamas, teisėjas, gavęs būsimo ieškovo, kitos suinteresuotosios šalies arba atsakovo prašymą, gali nuspręsti panaikinti laikinasias apsaugos priemones.

Jeigu prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių pateikiamas kartu su ieškiniu, nutartis, kuria patvirtinamos laikinosios apsaugos priemonės, turi būti įvykdyta per 30 dienų nuo jos priėmimo. Padavus atskirąjį skundą (*blakus sūdzība*) dėl nutarties, jos vykdymas nėra stabdomas.

Nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių, priimta remiantis tuo, kad delsimas gali sukelti neatitaisomą žalą intelektualinės nuosavybės teisės savininkui, turi būti vykdoma ieškovui į antstolio deponitinę sąskaitą sumokėjus teismo arba teisėjo konkrečiai nustatytą pinigų sumą arba pateikus lygiavertę garantiją. Vykdomasis dokumentas išduodamas sumokėjus teismo konkrečiai nustatytą pinigų sumą arba gavus lygiavertę garantiją.

Nutartis dėl laikinosios apsaugos priemonės – kilnojamojo turto, kuriuo tariamai pažeidžiamos intelektualinės nuosavybės teisės, arešto – taikymo turi būti vykdoma pagal Civilinio proceso kodekse nustatytas išieškojimo nukreipimo į kilnojamąjį turtą procedūras.

Nutartį dėl laikinosios apsaugos priemonės – draudimo atlikti konkrečius veiksmus arba įpareigojimo atšaukti prekes, dėl kurių tariamai pažeidžiamos intelektualinės nuosavybės teisės, – taikymo turi vykdyti antstolis ir apie teismo nutartį registruotu laišku (kurio gavimas patvirtinamas parašu) bus informuojamas atsakovas arba bet kuri kita suinteresuotoji šalis.

Jeigu laikinoji apsaugos priemonė panaikinama, nutartį dėl panaikinimo vykdo antstolis, kuris vykdydamas nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

Jeigu laikinoji apsaugos priemonė panaikinama, nutartį dėl panaikinimo vykdo antstolis, kuris vykdydamas nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

Civilinio proceso kodekso 30⁵ skyriuje taip pat nustatytos laikinosios apsaugos nuo smurto priemonės.

Laikinosios apsaugos nuo smurto priemonės gali būti taikomos: nagrinėjant ieškinius dėl santuokos nutraukimo arba pripažinimo negaliojančia; ieškinius dėl asmens sužalojimo; ieškinius dėl išlaikymo išieškojimo; ieškinius dėl bendro būsto padalijimo arba naudojimosi bendru būstu tvarkos nustatymo, jeigu šalys gyvena tame pačiame būste; bylas dėl globos ir matymosi su vaiku teisių.

Prašymą dėl laikinųjų apsaugos nuo smurto priemonių gali pateikti: sutuoktiniai arba išsituokę sutuoktiniai; asmenys, kuriuos sieja tėvo (motinos) ir vaiko santykiai; asmenys, kuriuos sieja arba siejo globos santykiai arba kokie nors kiti priežiūros globos įstaigoje santykiai; asmenys, kuriuos sieja giminystės arba artumo ryšiai; asmenys, kurie gyvena ar gyveno tame pačiame būste; bendrą vaiką turintys arba jo besilaukiantys asmenys, nepaisant to, ar jie yra susituokę ir ar gyvena kartu, arba asmenys, kuriuos sieja arba siejo glaudūs asmeniniai arba intymūs santykiai.

Siekiant užtikrinti laikiną apsaugą nuo smurto, vienu metu galima taikyti keletą apsaugos priemonių.

Jeigu asmuo nukentėjo nuo bet kokių fizinių, seksualinių, psichologinių ar ekonominių smurtinių veiksmų tarp buvusių arba neišsituokusių sutuoktinių arba kitokiais ryšiais tarpusavyje susijusių asmenų, nepaisant to, ar smurtaujanti šalis gyvena ar gyveno tame pačiame būste su auka, teismas arba teisėjas, remdamasis pagrįstu asmens prašymu arba per policiją pateiktu pranešimu, gali taikyti laikinasias apsaugos nuo smurto priemones.

Panašias priemones galima taikyti ir tais atvejais, kai asmuo kenčia nuo pernelyg didelės kontrolės, t. y. veiksmo

ar veiksmų visumos, įskaitant priekabiavimą, seksualinę prievartą, grasinimus, pažeminimą, bauginimą ar kitus įžeidžiančius veiksmus, kuriais siekiama pakenkti aukai, ją nubausti ar pažeminti.

Prašymą dėl laikinųjų apsaugos nuo smurto priemonių galima teikti bet kurioje bylos stadijoje, net ir prieš pareiškiant ieškinį teisme.

Įrodymų užtikrinimas

Jeigu pagrįstai mano, kad vėliau negalės pateikti reikalingų įrodymų arba juos pateikti bus sunku, asmuo gali prašyti teismo užtikrinti tokius įrodymus. Prašymus užtikrinti įrodymus galima teikti bet kurioje bylos stadijoje, net ir prieš pareiškiant ieškinį teisme.

Prašymas užtikrinti įrodymus nagrinėjamas teismo posėdyje, į kurį kviečiamas pareiškėjas ir suinteresuotosios šalys. Tačiau teismas prašymą gali nagrinėti net ir neatvykus kuriam nors iš nurodytų asmenų.

Kai prašymas užtikrinti įrodymus pateikiamas prieš pareiškiant ieškinį, teismas arba teisėjas nutartį dėl prašymo priima per 10 dienų nuo jo gavimo.

Įrodymus užtikrinti nekviečiant būsimų suinteresuotųjų šalių į teismo posėdį galima tik skubiais atvejais, įskaitant faktinius arba tikėtinus intelektinės nuosavybės teisių pažeidimus arba atvejus, kai negalima nustatyti suinteresuotųjų šalių.

Kai nutartis dėl įrodymų užtikrinimo priimama nedalyvaujant atsakovui arba bet kuriai kitai suinteresuotajai šaliai, jie apie nutartį informuojami ne vėliau kaip iki nutarties vykdymo pradžios.

Teisėjas, patenkindamas prašymą užtikrinti įrodymus prieš pareiškiant ieškinį teisme, nustato ne ilgesnį nei 30 dienų terminą, per kurį ieškinys turi būti pareikštas teisme.

Patenkindamas prašymą užtikrinti įrodymus prieš pareiškiant ieškinį, teisėjas gali pareikalauti, kad ieškovas, įmokėdamas konkrečią pinigų sumą į antstolio depozitinę sąskaitą arba pateikdamas lygiavertę garantiją, užtikrintų nuostolių, kuriuos dėl įrodymų užtikrinimo priemonių taikymo gali patirti atsakovas, atlyginimą.

Teismo posėdžio protokolas ir visi dokumentai, surinkti atliekant įrodymų užtikrinimo veiksmus, bus saugomi tol, kol jų paprašys pagrindinį ieškinį nagrinėjantis teismas.

Jeigu bylą nagrinėjantis teismas negali gauti kitame mieste arba apylinkėje esančių įrodymų, teismas arba teisėjas kreipiasi į atitinkamą teismą ir prašo, kad jis prašančiojo teismo vardu imtųsi konkrečių procesinių veiksmų.

2.2 Pagrindinės sąlygos

Nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių galima priimti tik jeigu galima pagrįstai manyti, kad bus sunku arba neįmanoma priverstinai vykdyti teismo sprendimą dėl turtinio ginčo, arba jeigu pažeidžiamos arba gali būti pažeistos intelektinės nuosavybės savininko teisės, arba jeigu gali būti sunku arba neįmanoma pateikti reikalingus įrodymus.

3 Tokių priemonių dalykas ir pobūdis

Prašyme dėl intelektinės nuosavybės laikinosios apsaugos būtina nurodyti pageidaujamas laikinąsias apsaugos priemones.

Gali būti taikomos šios laikinosios apsaugos priemonės:

- kilnojamojo turto, kuris tariamai naudojamas intelektinės nuosavybės teisės pažeidimams daryti, areštas;
- įpareigojimas atšaukti prekes, kuriomis tariamai pažeidžiamos intelektinės nuosavybės teisės;
- draudimas atsakovui arba asmenims, teikiantiems paslaugas, kuriomis naudojantis siekiama pažeisti intelektinės nuosavybės teises, arba asmenims, kurie sudaro sąlygas tokiems pažeidimams atsirasti, atlikti konkrečius veiksmus.

Prašyme užtikrinti ieškinį būtina nurodyti priemonę, kuria siekiama užtikrinti ieškinį.

Gali būti taikomos šios ieškinio užtikrinimo priemonės:

- atsakovui priklausančio kilnojamojo turto arba grynųjų pinigų areštas;
- įrašas atitinkamame kilnojamojo turto registre arba bet kuriame kitame viešame registre dėl draudimo perleisti nuosavybę (*aizlieguma atzīme*);
- įrašas dėl ieškinio užtikrinimo žemės arba laivų registre;
- laivo areštas atsižvelgiant į ieškinį, susijusį su jūrų teise;
- draudimas atsakovui atlikti tam tikrus veiksmus;
- trečiosioms šalims priklausančių atlikti mokėjimų areštas, įskaitant kredito įstaigose ir kitose finansų įstaigose laikomas lėšas;
- vykdymo veiksmų atidėjimas (įskaitant draudimą antstoliams atiduoti pinigus arba turtą teismo sprendime nurodytam kreditoriui ar skolininkui arba turto pardavimo sustabdymą).

Prašyme suteikti laikiną apsaugą nuo smurto būtina nurodyti pageidaujamą priemonę.

Toliau nurodytos laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos siekiant išvengti smurto:

- atsakovas gali būti įpareigojamas išsikraustyti iš būsto, kuriame nuolat gyvena ieškovas, be to, jam gali būti uždrausta grįžti į šį būstą arba jame pasilikti;
- atsakovui gali būti uždrausta prisitarti tam tikru atstumu prie būsto, kuriame ieškovas nuolat gyvena;
- atsakovui gali būti uždrausta lankytis tam tikrose vietose;
- atsakovui gali būti uždrausta susitikti su ieškovu ir fiziškai arba per nedidelį atstumą su juo matytis;
- atsakovui gali būti uždrausta bet kokiomis priemonėmis ar būdais palaikyti ryšį su atsakovu;
- atsakovui gali būti uždrausta, tarpininkaujant kitiems asmenims, susitikti arba užmegzti ryšį su ieškovu;
- atsakovui gali būti uždrausta naudotis ieškovo asmens duomenimis;
- teismas arba teisėjas gali nustatyti kitus draudimus ir pareigas atsakovui, kad užtikrintų laikiną ieškovo apsaugą nuo smurto.

3.1 Kokių rūšių turtui šios priemonės gali būti taikomos?

Kilnojamasis ir nekilnojamasis turtas, įskaitant laivus, grynuosius pinigus ir lėšas kredito įstaigose ir kitose finansų įstaigose.

3.2 Koks yra tokių priemonių poveikis?

Areštuojamas skolininko kilnojamasis turtas aprašomas, plombuojamas (nurodant areštą atlikusį asmenį ir arešto pobūdį) ir perduodamas saugoti. Turto plombuoti nereikia, jeigu tai gali padaryti žalos turtui arba iš esmės sumažinti jo vertę.

Antstolis areštuotą turtą perduoda saugoti fiziniam asmeniui, kuris parašu patvirtina tokio turto gavimą. Skolininkas arba jo šeimos nariai vis tiek gali naudotis turtu, jeigu, atsižvelgiant į jo savybes, naudojant tokį turtą jis nesunaikinamas arba jo vertė iš esmės nesumažėja.

Patenkindamas prašymą užtikrinti ieškinį prieš jį pareiškiant teisme, teismas arba teisėjas gali reikalauti, kad būsimas ieškovas, įmokėdamas konkrečią pinigų sumą į antstolio depozitinę sąskaitą, užtikrintų nuostolių, kuriuos atsakovas gali patirti dėl ieškinio užtikrinimo priemonės taikymo, atlyginimą. Kredito įstaigose arba kitose institucijose turimos skolininko sąskaitos ar vertybiniai popieriai gali būti areštuojami tik remiantis teismo išduotu vykdomuoju dokumentu, antstolio įsakymu arba prokuroro nutarimu.

Įrašas nekilnojamojo turto registre, kuriame nurodoma, kad piniginis reikalavimas turi būti išieškomas arba kad ieškinyis užtikrinamas, užkerta kelią bet kokiai teisių registracijai savininko iniciatyva.

Patenkindamas prašymą užtikrinti įrodymus prieš pareiškiant ieškinį teisme, teisėjas gali reikalauti, kad būsimas ieškovas, įmokėdamas konkrečią pinigų sumą į antstolio depozitinę sąskaitą arba pateikdamas lygiavertę garantiją, užtikrintų nuostolių, kuriuos atsakovas gali patirti dėl įrodymų užtikrinimo priemonės taikymo, atlyginimą.

Naudodamiesi laikinosiomis apsaugos priemonėmis autoriai gali prašyti, kad teismas apsaugotų jų civilinius reikalavimus neturtinėse bylose, o tai padeda mažinti tikėtinų intelektinės nuosavybės teisių pažeidimų skaičių ir autoriaus patirtų nuostolių dydį. Taikant tokias priemones galima užkirsti kelią intelektinės nuosavybės teisių

pažeidimams ir atkurti pažeistus autoriaus teisėtus interesus bei teises.

3.3 Kiek laiko tokios priemonės galioja?

Ieškinio užtikrinimo priemonės galioja iki teismo sprendimo įsiteisėjimo arba bylos nutraukimo dienos, arba iki to laiko, kai teisėjas panaikina ieškinio užtikrinimo priemonę arba anksčiau pradėtą taikyti ieškinio užtikrinimo priemonę pakeičia nauja.

Laikinosios apsaugos priemonės galioja iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Laikinasios apsaugos priemonės gali panaikinti tas pats teismas suinteresuotosios šalies prašymu. Atmesdamas ieškinį, teismas savo sprendimu panaikina laikinasios apsaugos priemones. Kai ieškinyje paliekamas nenagrinėtas arba byla nutraukiama, teismas laikinasios apsaugos priemones panaikina priimdamas nutartį. Laikinosios apsaugos priemonės galioja iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Kai nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių priimama prieš pareiškiant ieškinį teisme, tačiau ieškinyje per teismo nustatytą terminą nepareiškiamas, teisėjas, gavęs būsimo ieškovo, kitos suinteresuotosios šalies arba atsakovo prašymą, gali nuspręsti panaikinti laikinasios apsaugos priemones.

Kai nutartis dėl įrodymų užtikrinimo priemonės taikymo priimama prieš ieškinį pareiškiant teisme ir ieškinyje per teismo nustatytą terminą nepareiškiamas, teisėjas, gavęs prašymą iš būsimo ieškovo arba atsakovo, gali nuspręsti panaikinti įrodymų užtikrinimo priemonę.

Laikinosios apsaugos priemonės nuo smurto galioja iki galutinio teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Tam tikrais atvejais teismas savo sprendime gali aiškiai nurodyti, kad laikinoji apsauga nuo smurto galioja iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, bet ne ilgiau nei vienus metus nuo minėtos dienos. Jeigu laikinosios apsaugos priemonės nuo smurto taikomos atsakovui, kuris kartu su ieškovu nuolat gyvena tame pačiame būste, pvz., jeigu atsakovas buvo įpareigotas išsikraustyti iš būsto, kuriame nuolat gyvena ieškovas, ir jam uždrausta grįžti į šį būstą arba jame pasilikti, arba jeigu atsakovui uždrausta prisitarti tam tikru atstumu prie būsto, kuriame ieškovas nuolat gyvena, teismas gali aiškiai nurodyti, kad laikinosios apsaugos nuo smurto priemonės galioja ne ilgiau nei 30 dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Priemonės, kuriomis užtikrinama laikina apsauga nuo smurto, galioja iki teisėjo nutarties panaikinti priemonę arba anksčiau pradėtą taikyti laikinąją apsaugos priemonę pakeisti nauja įsiteisėjimo dienos.

4 Ar yra galimybė priemonę apskūsti?

Ieškinio užtikrinimas

Remdamasis pagrįstu šalies prašymu, priemonę nustatęs teismas arba teismas, kuris turi nagrinėti bylą iš esmės, gali panaikinti ieškinio užtikrinimo priemonę.

Atskirąjį skundą (*blakus sūdzība*) dėl teismo nutarties anksčiau pradėtą taikyti ieškinio užtikrinimo priemonę pakeisti kita priemone, atmesti prašymą dėl ieškinio užtikrinimo arba prašymą dėl ieškinio užtikrinimo priemonės panaikinimo galima paduoti per 10 dienų.

Jeigu prašymas užtikrinti ieškinį patenkinamas, ieškovas gali pateikti atskirąjį skundą dėl teismo nutarties dalies, kurioje reikalaujama, kad ieškovas pateiktų užstatą, kuriuo būtų užtikrinamas bet kokių nuostolių, galinčių atsirasti dėl ieškovo ieškinio užtikrinimo priemonės taikymo, atlyginimas.

Jeigu nutartis dėl ieškinio užtikrinimo priimama nedalyvaujant suinteresuotajai šaliai, dešimties dienų terminas atskirajam skundui paduoti pradedamas skaičiuoti nuo nutarties įteikimo šaliai dienos.

Laikinosios apsaugos priemonės

Laikinasios apsaugos priemonės gali panaikinti tas pats teismas suinteresuotosios šalies prašymu.

Atskiruojų skundu galima apskūsti nutartį dėl ieškovo prašymo anksčiau pradėtą taikyti laikinąją apsaugos priemonę pakeisti kita priemone, nutartį, kuria atmetamas prašymas taikyti laikinąją apsaugos priemonę, arba nutartį, kuria atmetamas prašymas panaikinti laikinąją apsaugos priemonę.

Jeigu nutartis dėl laikinosios apsaugos priemonės priimama nedalyvaujant suinteresuotajai šaliai, dešimties dienų terminas atskirajam skundai paduoti pradamas skaičiuoti nuo nutarties įteikimo dienos.

Įrodymų užtikrinimas

Nutarties, kuria patenkinamas prašymas užtikrinti įrodymus, negalima ginčyti. Tačiau atsakovas gali siekti prisiteisti nuostolius, patirtus dėl įrodymo užtikrinimo priemonės taikymo, jeigu:

- įrodymai užtikrinami prieš pareiškiant ieškinį ir ieškovas per teismo nustatytą terminą ieškinio nepareiškia;
- atsakovui pareikštas ieškinys atmetamas;
- ieškinys paliekamas nenagrinėtas;
- byla nutraukiama, nes ieškinį pareiškęs asmuo neturėjo teisės jį pareikšti arba ieškovas atsiėmė ieškinį.

Atskirąjį skundą galima paduoti dėl teisėjo nutarties atmesti prašymą užtikrinti įrodymus arba dėl nutarties, kuri buvo priimta neiškvietus būsimų šalių. Jeigu nutartis dėl įrodymų užtikrinimo priimama nedalyvaujant suinteresuotajai šaliai, dešimties dienų terminas atskirajam skundai paduoti pradamas skaičiuoti nuo nutarties įteikimo arba išsiuntimo dienos.

Laikinosios apsaugos nuo smurto priemonės

Remdamasis pagrįstu šalies prašymu, laikinąją apsaugos nuo smurto priemonę kita priemone gali pakeisti pradinę priemonę nustatęs teismas arba teismas, kuris turi nagrinėti bylą iš esmės.

Remdamasis pagrįstu šalies prašymu, laikinąją apsaugos nuo smurto priemonę panaikinti gali pradinę priemonę nustatęs teismas arba teismas, kuris turi nagrinėti bylą iš esmės.

Atskirąjį skundą dėl nutarties anksčiau nustatytą laikinąją apsaugos nuo smurto priemonę pakeisti kita priemone, nutarties, kuria atmetamas prašymas taikyti laikinąją apsaugos nuo smurto priemonę, arba nutarties, kuria atmetamas prašymas panaikinti laikinąją apsaugos nuo smurto priemonę, galima paduoti per 10 dienų. Jeigu nutartis priimama nedalyvaujant suinteresuotajai šaliai, dešimties dienų terminas atskirajam skundai paduoti pradamas skaičiuoti nuo nutarties įteikimo dienos.

■ Paskutinis naujinimas: 05/04/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.